

STUDII JURIDICE

Judecarea în primă instanță a litigiilor de contencios administrativ potrivit Noului Cod de procedură civilă

dr. Sergiu-Leon Rus*
 judecător, Curtea de Apel Cluj

Rezumat:

Începând cu 15 februarie 2013, sistemului judiciar român i-a fost oferit un nou Cod de procedură civilă. Atât noul Cod (art. 2), cât și Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (art. 28 alin. 1) mențin caracterul codului de procedură civilă de *lex generalia* în materia contenciosului, asemănător cu situația care exista sub imperiul vechiului cod. În sine, Legea nr. 554/2004 conține puține prevederi referitoare la judecata în contenciosul administrativ, acestea urmând să fie examinate în întregime în lucrare. Noul Cod oferă un cadru mult mai cuprinzător și detaliat, aplicabil inclusiv în litigiile dintre particulari și instituții publice – o tratare completă a chestiunii ar necesita, bineînțeles, o abordare mult mai extinsă decât studiul de față și ar exceda semnificativ scopul enunțat prin titlu. Așadar, vom analiza numai regulile de procedură civilă care diferă de cele anterioare în privința judecării proceselor de contencios administrativ.

Abstract:

Beginning 15 February 2013, the Romanian justice system has been provided with a new Civil Procedure Code. Both the new code (article 2) and the Law no. 554/2004 regarding the administrative litigation (art. 28 par. 1) maintain the applicability of the Civil Procedure Code as *lex generalia* in matters of administrative litigation, similar to what was the situation under the old code of procedure. In itself, the Law no. 554/2004 contains few provisions on judging an administrative litigation of which we shall examine all in the paper. The new code offers a much more comprehensive and detailed frame for the procedural treatment of the litigations between individuals and public institutions - a full analysis of the matter would of course require a much lengthier approach than the present study and would be well beyond our purpose stated herein.

---

* E-mail contact profesional: sergiu.rus@just.ro

In the following, we will have a look only at the civil procedure rules differing from the previous ones applicable in trying an administrative process.

Keywords: civil procedure, administrative litigation, administrative law, the Romanian new civil procedure code, Law no. 554/2004 regarding the administrative litigation

Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004¹¹⁴⁴ consacră un întreg capitolul, cel de-al II-lea - intitulat "Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ" (alcătuit din articolele 7-19 din lege) -, chestiunilor de procedură referitoare la contenciosul administrativ. Textele legale se referă atât la rezolvarea pe cale administrativă a cererilor, cât și la calea judiciară de soluționare¹¹⁴⁵, ambele aspecte fiind însă tratate schematic, eliptic și lacunar, punându-se problema unei *lex generalia* la care dispozițiile particulare insuficiente să fie raportate.

Sub acest aspect, cele câteva prevederi cu caracter procedural administrativ se completează cu dispozițiile procedurii dreptului de petiționare¹¹⁴⁶, cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor¹¹⁴⁷, act normativ având ca obiect, printre altele, și modul de soluționare a acestora. Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 definește petiția

ca fiind cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poștă electronică, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale de interes județean sau local, precum și regiilor autonome, denumite generic autorități și instituții publice (art. 2 din ordonanță). Din această perspectivă, petiția este un termen generic pentru orice cerere adresată autorității, inclusiv, în lipsa unor dispoziții contrare sau completatoare, pentru cererea formulată în cadrul procedurii administrative a procedurii (plângerii) prealabile, reglementată (numai în ceea ce privește termenul de introducere, persoana îndrituită și competența de soluționare administrativă, nu și pentru chestiunile de formă și de mecanism de rezolvare) de art. 7 din Legea nr. 554/2004.

¹¹⁴⁴ Legea nr. 554/2004 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004 și a intrat în vigoare la 6 ianuarie 2005. A fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2005, Legea nr. 262/2007, Legea nr. 97/2008, Legea nr. 100/2008, Legea nr. 202/2010, Legea nr. 299/2011, Legea nr. 76/2012, Decizia Curții Constituționale nr. 1039 din 5 decembrie 2012.

¹¹⁴⁵ Pentru o privire comparativă asupra diverselor sisteme de contencios administrativ, a se vedea Jeanne Lemasurier, *Le contentieux administratif en droit comparé*, Ed. Economica, Paris, 2001. Pentru modul în care acțiunea în contencios administrativ este judecată în sistemul francez, cel mai aproape de al nostru, a se vedea Gustave Peiser, *Contentieux administratif*, Ed. Dalloz, Paris, 2006, p. 114 – p. 159.

¹¹⁴⁶ Cu privire la dreptul de petiționare, a se vedea, pe larg, Sergiu-Leon Rus, *Dreptul de petiționare*, în volumul "Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane", vol. 27, Ed. Limes & Argonaut, Cluj-Napoca, 2014, apărut sub egida Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie "George Barițiu", Departamentul de cercetări socio-umane, p. 79-87.

¹¹⁴⁷ Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 1 februarie 2002 (dată la care a și intrat în vigoare) și a fost aprobată, cu modificări și completări, de Legea nr. 233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 30 aprilie 2002.

Din tot Capitolul II, "Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ", majoritatea celor 13 articole care îl alcătuiesc (art. 7-19 din lege) nu constituie dispoziții propriu-zise de judecată, uneori chiar împotriva titlaturii lor exprese care ar sugera contrariul. Astfel, art. 8 „Obiectul acțiunii”, art. 9 „Acțiunile împotriva ordonanțelor Guvernului”, art. 10 „Instanța competentă”, art. 11 „Termenul de introducere a acțiunii”, 16 introducerea în cauză a funcționarului, art. 16 ind. 1 “Introducerea în cauză a altor subiecte de drept”, art. 18 „Soluții pe care le poate da instanța”, art. 19 „Termenul de prescripție pentru despăgubiri”, se referă la elementele și condițiile acțiunii în contencios administrativ, competență și soluții care se pot pronunța, nu la judecata propriu-zisă. Totodată, art. 14-15 din lege instituie o procedură de suspendare a executării actului administrativ¹¹⁴⁸ atacat.

Dispoziții de judecată propriu-zisă conțin numai art. 12, care se referă la documentele necesare, art. 13 - citarea părților, relații, precum și art. 17, “Judecarea cererilor”. Prin urmare, având în vedere puținătatea textelor disponibile în legea contenciosului, se pune problema raportării la o lege generală, pe care art. 28 alin. 1 o rezolvă în sensul că dreptul comun (procedural) este Codul de procedură civilă: „Dispozițiile prezentei

legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămate în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte”¹¹⁴⁹. În același sens, Noul Cod de procedură civilă (în continuare, NCPC)¹¹⁵⁰ prevede la art. 2 „Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă”, că dispozițiile sale constituie procedura de drept comun în materie civilă, însă se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.

Prin urmare, cele câteva dispoziții de procedură¹¹⁵¹ din Legea nr. 554/2004 se completează cu prevederile Noului Cod de procedură civilă, dintre care numai unele au caracter de noutate în raport cu reglementarea anterioară. Ne propunem să le examinăm numai pe cele inedite, alături de articolele din Legea nr. 554/2004 care constituie *lex specialia*; un demers exhaustiv în privința noului cod ar depăși cu mult cadrul studiului și ar reprezenta doar o reiterare a unor chestiuni larg cunoscute, des analizate în literatura de specialitate.

Dintre dispozițiile cu caracter special, art. 12 din Legea nr. 554/2004, intitulat “Documentele necesare”, prevede că

¹¹⁴⁸ A se vedea, pe larg, Sergiu-Leon Rus, *Suspendarea executării actului administrativ*, în “Revista de Drept Comercial” nr. 2/2007, p. 9-20.

¹¹⁴⁹ Compatibilitatea este apreciată de instanță de contencios administrativ în fiecare caz în parte.

¹¹⁵⁰ Legea nr. 134/2010 privind Noul Cod de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, în temeiul art. 80 din Legea nr. 76/2012, dându-se textelor o nouă numerotare. Noul Cod de procedură civilă a fost modificat prin: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru

modificarea și completarea unor acte normative conexe, Legea nr. 206/2012 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru completarea unor acte normative conexe, Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

¹¹⁵¹ Reamintim că potrivit art. 126 alin. 2 din Constituție, competența instanțelor judecătorești și *procedura de judecată* sunt prevăzute numai *prin lege*.

reclamantul anexează la acțiune copia actului administrativ pe care îl atacă sau, după caz, răspunsul autorității publice prin care i se comunică refuzul rezolvării cererii sale. În situația în care reclamantul nu a primit niciun răspuns la cererea sa, va depune la dosar copia cererii, certificată prin numărul și data înregistrării la autoritatea publică, precum și orice înscris care face dovada îndeplinirii procedurii prealabile, dacă acest demers era obligatoriu.

Astfel, atașat acțiunii se depun:

- copia actului administrativ pe care îl atacă (când este vorba despre o acțiune în anularea actului administrativ);

- răspunsul autorității publice prin care i se comunică refuzul rezolvării cererii sale (când este vorba despre o acțiune împotriva refuzului explicit al autorității);

- copia cererii, certificată prin numărul și data înregistrării la autoritatea publică, reclamantul nu a primit niciun răspuns la cererea sa (când este vorba despre o acțiune împotriva refuzului implicit, tacit, al autorității);

- orice înscris care face dovada îndeplinirii procedurii prealabile, dacă acest demers era obligatoriu (procedura prealabilă este obligatorie numai în cazul acțiunii în anularea actului administrativ).

Potrivit frazei finale a art. 12 din Legea nr. 554/2004, în situația în care reclamantul introduce acțiune împotriva autorității care refuză să pună în executare actul administrativ emis în urma soluționării favorabile a cererii ori a plângerii prealabile, va depune la dosar și copia certificată după acest act.

Dispoziții particulare cuprinde Legea nr. 554/2004 și în privința tratamentului

cererii de chemare în judecată. Potrivit art. 13, intitulat *Citarea părților, relații*, la primirea cererii, instanța dispune citarea părților și poate cere autorității al cărei act este atacat să îi comunice de urgență acel act, împreună cu întreaga documentație care a stat la baza emiterii lui, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei.

În situația în care reclamant este un terț în sensul art. 1 alin. 2¹¹⁵² sau când acțiunea este introdusă de Avocatul Poporului ori de Ministerul Public¹¹⁵³, instanța va cere autorității publice emitente să îi comunice de urgență actul atacat împreună cu documentația care a stat la baza emiterii lui, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei (art. 13 alin. 2). *Per a contrario*, dacă reclamantul este destinatarul actului administrativ, demersul nu este impus instanței deoarece ar fi superflu, în condițiile existenței obligației instituite de art. 12 fraza I din lege de depunere anexat acțiunii a copiei actului administrativ atacat. Dacă însă reclamantul nu și-a îndeplinit obligația depunerii copiei actului, instanța va depune, și în această situație, diligențele care se impun.

Alin. 3 recunoaște aceleași prerogative instanței și în cazul acțiunilor care au ca obiect refuzul de rezolvare a cererii privind un drept recunoscut de lege sau un interes legitim, când se procedează în mod corespunzător.

Dacă autoritatea publică nu trimite în termenul stabilit de instanță lucrările cerute, conducătorul acesteia va fi obligat, prin încheiere interlocutorie, să plătească statului, cu titlu de amendă judiciară, 10% din salariul minim brut pe economie¹¹⁵⁴

¹¹⁵² Conform căruia se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

¹¹⁵³ Ipoteze prevăzute de art. 1 alin. 3 și 4, respectiv, din Legea nr. 554/2004.

¹¹⁵⁴ Începând cu data de 1 ianuarie 2015, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește la 975 lei lunar (art. 1 alin. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1091/2014 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată). 10% din această sumă reprezintă 97,5 lei pentru fiecare zi de întârziere nejustificată.

pentru fiecare zi de întârziere nejustificată (art. 13 alin. 4).

Art. 17 din lege, *Judecarea cererilor*, stabilește judecarea¹¹⁵⁵ acestora de urgență și cu precădere în ședință publică, în completul stabilit de lege (alin. 1), iar hotărârile se redactează și se motivează în cel mult 30 de zile de la pronunțare (art. 17 alin. 3).

Cu privire la judecarea în ședință publică, trebuie observat că în conformitate cu art. 213 din Noul Cod de procedură civilă, intitulat „Desfășurarea procesului fără prezența publicului”, în fața primei instanțe cercetarea procesului se desfășoară în camera de consiliu, dacă legea nu prevede altfel (alin. 1). De asemenea, în cazurile în care dezbaterile fondului în ședință publică ar aduce atingere moralității, ordinii publice, intereselor minorilor, vieții private a părților ori intereselor justiției, după caz, instanța, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca aceasta să se desfășoare în întregime sau în parte fără prezența publicului (art. 213 alin. 2). Potrivit art. 240 NCPC, cercetarea procesului are loc în fața judecătorului, în camera de consiliu.

Art. XII din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prevede că dispozițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, privind cercetarea procesului și, după caz, dezbaterile fondului în camera de consiliu se aplică proceselor pornite începând cu data de 1 ianuarie 2016. În urma acestei intervenții legislative, nu rezultă cu claritate dacă ceea ce s-a suspendat până la 1 ianuarie 2016 se referă numai la locația camerei de

consiliu sau la însuși regimul juridic reprezentat de cercetarea procesului în camera de consiliu, care implică o componentă inerentă de restricționare pentru public; dimpotrivă, textele coroborate sugerează intenția legiuitorului de a face o excepție numai în privința locației fizice și nu a regimului juridic însuși. În acest sens, este elocvent faptul că în actul intitulat „expunere de motive”¹¹⁵⁶ aferentă proiectului legislativ materializat subsecvent în Legea nr. 2/2013, s-a subliniat că este necesară adaptarea temporară a mecanismelor procedurale instituite de Noul Cod de procedură civilă care depind de alocarea resurselor financiare și de realizarea investițiilor în infrastructură, la condițiile existente; alocarea de resurse se referă, în principal, la număr suficient de săli care să permită organizarea optimă, în cadrul fiecărei instanțe, a etapei cercetării judecătorești și a celorlalte faze procesuale, precum și la alte elemente de infrastructură.

De asemenea, în mod expres expunerea de motive face vorbire despre faptul că se propune, prin proiect, ca măsură legislativă aplicabilă tranzitoriu, amânarea intrării în vigoare, „*în considerarea lipsei unei infrastructuri adecvate*”, a părții din Noul Cod de procedură civilă privitoare la cercetarea procesului în camera de consiliu.

Oricum, chiar dacă legiuitorul s-ar fi referit la regimul juridic însuși și nu la simpla locație fizică de desfășurare a acestuia, trebuie reținut că art. 213 NCPC reprezintă, față de reglementarea anterioară, o evoluție a concepției legiuitorului evident înspre judecarea procesului în condiții de acces mult mai restrâns pentru terți, regula fiind, în accepțiunea noii

¹¹⁵⁵ Pentru cererile formulate în baza prezentei legi se percep taxele de timbru pentru cauzele neevaluabile în bani, cu excepția celor care au ca obiect contractele administrative, care se vor taxa la valoare (art. 17 alin. 2). Regimul taxelor judiciare

de timbru este în prezent cârmuit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

¹¹⁵⁶ <http://www.cdep.ro/proiecte/2012/400/30/6/em436.pdf>.

Potrivit art. 231 alin. 2 din Noul Cod de procedură civilă, instanța va înregistra ședințele de judecată, element introdus în premieră. Pronunțarea hotărârii nu intră în sfera de aplicare a noțiunii de judecată sau ședință de judecată.

reglementări, caracterul privat, *inter partes*, a cercetării procesului¹¹⁵⁷.

Indiferent însă de interpretarea care s-ar putea da în prezent funcționalității și aplicabilității art. 213 NCPC, potrivit art. 6 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura

considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Conform Curții Europene a Drepturilor Omului înseși¹¹⁵⁸, prevederile Convenției fac parte integrantă din ordinea juridică internă a statelor semnatare, statul prin instanțele de judecată și organele administrative având obligația de a asigura efectul deplin al normelor acesteia, asigurându-le preeminența față de orice altă prevedere contrară din legislația națională, fără să fie nevoie să aștepte abrogarea acestora de către legiuitor (similar reglementează și art. 3 NCPC¹¹⁵⁹). În același sens, „*Recomandarea Rec(2004)6 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre cu privire la îmbunătățirea căilor de atac interne*” a reamintit că mecanismul instituit de Convenție este unul subsidiar și că drepturile pe care aceasta le consacră trebuie să fie protejate în primul rând la nivel național, de către instanțele și organele naționale. Aceeași obligație revine autorităților publice în virtutea prevederilor din „*Recomandarea Rec (2004) 5 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre cu privire la verificarea compatibilității proiectelor de legi, legilor în vigoare și practiciilor administrative cu standardele prevăzute în Convenția Europeană a Drepturilor Omului*”.

¹¹⁵⁷ În privința mass-media, art. 46 din Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 482/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii prevede expres și de principiu că solicitările reprezentanților mass-media să fie evaluate *cu mai multă exigență în materia contenciosului administrativ*; și în acest caz este vorba despre o concepție normativă favorabilă unui acces limitat.

¹¹⁵⁸ Dumitru Popescu c. României (nr. 2), 2007, Vermeire c. Belgiei, 1991.

¹¹⁵⁹ Art. 3 NCPC: „(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile”.

Din perspectiva art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, text intrinsec ordinii juridice române și superior ca forță juridică textelor interne, este, așadar, posibilă interzicerea accesului în sala de ședință, atât presei, cât și publicului, pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, când restricționarea este în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției¹¹⁶⁰.

Potrivit art. 231 alin. 2 din Noul Cod de procedură civilă, instanța va înregistra ședințele de judecată, element introdus în premieră. Prin ședință de judecată se înțelege activitatea desfășurată de instanță de la momentul deschiderii ședinței (începerea desfășurării procesului în camera de consiliu – art. 213 C.pr.civ.), până la momentul închiderii dezbaterilor în fond (art. 394 C.pr.civ.), respectiv Capitolul II al Cărții a II-a din cod („Procedura contencioasă”), intitulat chiar astfel „Judecata”. Pronunțarea hotărârii nu intră, așadar, în sfera de aplicare a noțiunii de judecată sau ședință de judecată.

O altă noutate se referă la pronunțarea hotărârii și este prevăzută de art. 396 alin. 2 NCPC, care arată că președintele completului „poate stabili că pronunțarea hotărârii se va face prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței”, în cazul îndeplinirii unor condiții: pronunțarea hotărârii să fie amânată (pentru un termen care nu poate depăși 15 zile, fără posibilitate de pronunțare anterioară termenului precis indicat); să se fi stabilit că pronunțarea hotărârii se va face prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței; stabilirea modalității de pronunțare să fi avut loc odată cu anunțarea termenului la care a fost amânată pronunțarea. Motivele care pot determina stabilirea unei astfel de modalități de pronunțare nu sunt prevăzute de lege, astfel încât ele se apreciază de la caz la caz.

În fine - și ceea ce nu s-a receptat integral în practică până în acest moment, formulele de adresare în sala de judecată fiind încă tributare vechilor cutume, unele dintre fazele (etapele) procesului¹¹⁶¹ au fost denumite expres prin Noul cod. Astfel, momentele principale ale judecării au fost delimitate și se numesc acum *Cercetarea procesului* (art. 237-388 NCPC) și *Dezbaterea în fond a procesului* (art. 389-394 NCPC)¹¹⁶².

¹¹⁶⁰ Art. 6 alin. 1 NCPC prevede că instanța este datoare să ia toate măsurile pentru echitatea procedurii.

¹¹⁶¹ Avem în vedere etapele judiciare ale unui proces, deoarece faza prealabilă (*Sesizarea instanței de judecată*) prezintă un pronunțat caracter

administrativ, funcționăresc, putând fi foarte ușor trecută între atribuțiile grefierului care, de altfel, deseori o și realizează în practică.

¹¹⁶² Etapa *Deliberarea și pronunțarea hotărârii* (art. 395-405 NCPC) era consacrată ca atare și sub imperiul codului anterior.